

Erhverv

J.nr. MST-12411-00137

Ref. lisvi (red.)

Den 11. april 2013

Høring af ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen (Ændrede omregningsfaktorer for mink og nye regler for undtagelsesbrug m.v.)

./.

Miljøstyrelsen sender herved udkast til ændring af bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (Ændrede omregningsfaktorer for mink og nye regler for undtagelsesbrug m.v.) i høring.

Udkastet sendes i høring som en ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen, men forventes indarbejdet i en ny samlet husdyrgødningsbekendtgørelse i forbindelse med den endelige udstedelse.

./.

Miljøstyrelsen sender samtidig et udkast til ny logbog for beholdere med flydende husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 20, i høring. Udkastet til ny logbog er beskrevet sammen med forslaget til ny § 20 nedenfor.

Udkastet til ændringsbekendtgørelse indeholder følgende ændringer:

1. Præcisering af, at mave- og tarmindeholdet fra slagtede husdyr er husdyrgødning (§ 3)

Det har været uklart, om mave- og tarmindeholdet fra slagtede husdyr skal betragtes som husdyrgødning eller som slagteriaffald. Sondringen har især betydning ved vurderingen af, om afgasset affald indeholder mere end 75 % husdyrgødning og dermed omfattes af husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opbevaring og anvendelse, jf. § 10, stk. 1, i bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (slambekendtgørelsen). Med præciseringen af definitionen på husdyrgødning i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3, nr. 1, bliver det klart, at mave- og tarmindeholdet fra slagtede husdyr skal betragtes som husdyrgødning.

2. Præcisering af regler vedr. opsamling og opbevaring af gødning (§ 8)

Udvikling af nye miljøteknologier har gjort det hensigtsmæssigt at præcisere, hvilke regler der gælder for gødningen hele vejen fra staldarealet til opbevaringsanlægget. Et eksempel på dette er anvendelse af fortanken ved gylleforsuring. Et andet eksempel er gylleseparation, der giver anledning til midlertidige oplag af fast gødning. Der har i forbindelse med gylleseparation været ønske om at anvende fiberfraktionen fra midlertidige oplag som strøelse i stalden.

De foreslåede præciseringer i §§ 3 og 8 indebærer, at der ligesom i vejledningen til pelsdyrbekendtgørelsen skelnes mellem opsamlingsanlæg og opbevaringsanlæg.

Gødning vil normalt overføres fra staldarealet til opsamlingsanlægget, hvorefter det overføres til opbevaringsanlægget.

§ 8 gør det muligt at tilbageføre gødning fra opsamlingsanlægget til staldarealet, hvorimod det ikke er tilladt at tilbageføre fast gødning, når det først er overført til opbevaringsanlægget. Dette skyldes, at der gælder en række krav til opbevaringen f.eks. til overdækning af gødningen, og at en efterfølgende yderligere håndtering af gødningen i anlæg uden overdækning vil give øgede emissioner. Fra opbevaringsanlægget skal gødningen anvendes på udbringningsarealerne eller overføres til andre opbevaringsanlæg eller udbringningsarealer jf. § 33.

Opsamlingsanlæg defineres i § 3, nr. 29, som anlæg placeret i tilknytning til staldanlægget, hvor gødningen midlertidigt opsamles. Fortank er opsamlingsanlæg for flydende husdyrgødning. Opsamlingsanlæg omfatter ikke indretninger til opsamling af gødning direkte under arealer med dyr.

Der stilles krav om fast overdækning for fortanke, således at der ikke kommer uacceptable tab herfra.

Fast gødning må maksimalt opbevares 1 dag i opsamlingsanlægget. Det betyder, at den fiberfraktion, som f.eks. produceres, kan oplagres i 1 dag uden overdækning, inden den overføres til en mødding eller anden lovlig indretning til opbevaring af fast gødning. Opbevares fast gødning i flere dage i opsamlingsanlægget, skal det betragtes som et opbevaringsanlæg med krav om bl.a. overdækning.

Fast gødning kan efter de foreslåede ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen anvendes i stalden som strøelse. Det bemærkes, at der ikke hermed er taget stilling til, hvorledes en anvendelse af fiberfraktionen skal håndteres i forbindelse med husdyrgodkendelsesloven, herunder hvorvidt opførelse af separationsanlæg og opsamlingsanlæg til fiberfraktionen er en godkendelsespligtig ændring. Denne problemstilling er under afklaring.

3. Præcisering af regler for løbegårde (§ 8)

I bekendtgørelsen er den hidtidige praksis vedrørende løbegårde indskrevet. Det fremgår af Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 7 fra 1993, at "lignende indretninger til dyr" også omfatter løbegårde. Løbegårde er i den forbindelse defineret som "arealer af begrænset størrelse med en høj koncentration af dyr, og hvor næringsstofferne fra husdyrgødningen ikke kan udnyttes på arealet". Det vurderes hensigtsmæssigt at ophøje vejledningsteksten til bekendtgørelsestekst for at sikre en ensartet administration.

Der er i forhold til vejledningsteksten lavet den ændring i den foreslåede definition af løbegård i bekendtgørelsens § 3, nr. 30, at den manglende udnyttelse af næringsstofferne skal ses over en årrække, så pletter uden plantedække i en fold i et år ikke defineres som en løbegård. Der er også den ændring, at formuleringen "begrænset størrelse" er udeladt, da den vurderes overflødig, så længe det er et krav, at der skal være en høj koncentration af dyr.

4. Ny frist for etablering af gyllebarriere eller indsendelse af afviklingsplan (§ 19)

I forbindelse med udstedelsen af den nye husdyrgødningsbekendtgørelse, der trådte i kraft den 1. august 2012, blev overgangsbestemmelsen med fristen for indsendelse af en afviklingsplan for beholdere omfattet af kravet om beholderbarrierer, der ønskes afviklet, beklageligvis ikke videreført. Det har skabt

uklarhed om, hvorvidt en beholder kan afvikles, selv om der ikke er indsendt en afviklingsplan inden den 1. oktober 2011, således som det fremgik af den nu ophævede ændringsbekendtgørelse om krav om gyllebarrierer m.v. Det er derfor også uklart, om etablering af en beholderbarriere kan undlades under henvisning til, at beholderen afvikles, selv om der ikke er indsendt en afviklingsplan.

Det foreslås derfor, at der indsættes en ny frist for etablering af beholderbarrierer eller for indsendelse af afviklingsplaner i bekendtgørelsen. Fristudskydelsen er uden betydning i de tilfælde, hvor der allerede er opført en beholderbarriere eller indsendt en afviklingsplan. Da alle eksisterende beholdere, der er beliggende i et risikoområde og nærmere end 100 meter til vandløb eller søer over 100 m² efter den nu ophævede ændringsbekendtgørelse om krav om gyllebarrierer m.v. skulle have etableret en barriere senest den 1. januar 2012, medmindre driftsherren inden den 1. oktober 2011 har indsendt en afviklingsplan, og da der gælder et forbud mod opførelse af nye gyllebeholdere inden for en afstand af 100 meter fra søer og vandløb, forventes fristudskydelsen ikke at få betydning i praksis. Det er derfor også fundet rimeligt at fastsætte fristen for indsendelse af en afviklingsplan eller opførelse af beholderbarriere til den 1. oktober 2013.

Hvis der mod forventning findes tilfælde, hvor der skulle have været opført en beholderbarriere eller være indsendt en afviklingsplan, men hvor dette ikke er sket, mener Miljøstyrelsen ikke, at miljøtilsynet i perioden indtil den 1. oktober 2013 kan gribe ind, herunder indberette forholdet efter reglerne om krydsoverensstemmelse. Miljøstyrelsen har tidligere informeret herom bl.a. på styrelsens hjemmeside.

Det bemærkes afslutningsvist, at der ikke med forslaget er lagt op til yderligere ændringer af reglerne om gyllebarrierer m.v., der bygger på en politisk aftale fra 2010 mellem V, K, O og R.

5. Kravene om overdækning af gyllebeholdere og førelse af logbog (§ 20)

Ændringerne af bekendtgørelsens § 20 vedrørende overdækning af beholdere for flydende husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse fordeler sig på materielle ændringer, præciseringer og omstruktureringer af hensyn til læsbarheden af bestemmelsen.

Materielle ændringer

I dag gælder der et krav om fast overdækning på beholdere med svine- og minkgylle, der efter den 1. januar 2007 er etableret mindre end 300 meter fra nabobeboelse. Begrænsningerne i de teknologiske muligheder i forhold til lugtpåvirkningen fra beholderne har betydet, at overdækningskravene for øvrige gyllebeholdere nærmere end 300 meter fra nabobeboelse med nærværende ændringsforslag bringes tilbage til retstilstanden før bekendtgørelsesændringen, der trådte i kraft den 1. januar 2007.

I forslaget til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen foreslås der således indsat et nyt stykke (som stk. 5), der omfatter alle andre beholdere med husdyrgødning i nærheden af nabobeboelse end de, der omfattes af reglen om fast overdækning. For disse stilles der krav om, at de skal være forsynet med fast overdækning eller tæt overdækning. Den nye regel kommer til at omfatte

- beholdere med svine- eller minkgylle, der er etableret efter den 1. januar 2007, hvor der først efter etableringen er påbegyndt opførelse af nabobeboelse inden for 300 meter fra beholderen,

- beholdere med svine- eller minkgylle, der er etableret før den 1. januar 2007, og hvor der er nabobeboelse inden for 300 meter fra beholderen, uanset om beholderen eller nabobeboelsen kom først, samt
- beholdere med øvrige gylletyper f.eks. kvæggylle mindre end 300 meter fra nabobeboelse uanset beholderens etableringstidspunkt.

På beholdere omfattet af det nye stk. 5 er det herefter ikke tilladt alene at anvende en overdækning bestående af en teknologi, der er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste som en teknologi, der kan erstatte fast eller tæt overdækning. Begrundelsen for dette er, at det endnu ikke er dokumenteret, at teknologierne reducerer lugten.

Præciseringer

Det præciseres, at en beholder er etableret, når kommunen har meddelt tilladelse eller godkendelse til etableringen. Dette er i overensstemmelse med den hidtidige forståelse af bestemmelsen, hvorefter etableringstidspunktet falder sammen med tidspunktet for afslutningen af kommunens sagsbehandling og ikke den fysiske opførelse af beholderen. Den samme præcisering bliver foretaget i bekendtgørelsens § 19.

Det er desuden præciseret, at begrebet overdækning også omfatter anvendelse af en teknologi, der er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste som en teknologi, der kan erstatte fast eller tæt overdækning. Dette er sket ved indsættelse af et nyt nr. 32 i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3.

I forlængelse heraf er det i § 20 præciseret, at bestemmelsen om, at kommunen skal påbyde fast overdækning, hvis den anden overdækning, der anvendes, gentagne gange er mangelfuld, både omfatter en mangelfuld tæt overdækning og en mangelfuld overdækning ved anvendelse af en ammoniakreducerende teknologi fra teknologilisten.

Endelig er det præciseret, at kravet om logbog både gælder beholdere med tæt overdækning og beholdere, hvor der anvendes en teknologi fra Miljøstyrelsens teknologiliste, som kan erstatte tæt overdækning.

En skabelon for logbogen findes på Miljøstyrelsens hjemmeside, www.mst.dk. Logbogen indeholder både de skemaer, der skal udfyldes, og anvisninger i hvornår og hvordan de skal udfyldes.

Den gældende logbog omfatter alene beholdere med tæt overdækning. Kravet om førelse af logbog for beholdere, hvor der anvendes en teknologi fra teknologilisten som kan erstatte tæt overdækning, vil i praksis først være gældende fra det tidspunkt, hvor Miljøstyrelsen har udvidet logbogen til også at omfatte anvendelse af en teknologi fra teknologilisten, som kan erstatte tæt overdækning. Den nye logbog vil være gældende fra tidspunktet for ændringsbekendtgørelsens ikrafttræden den 1. august 2013.

Det bemærkes, at Miljøstyrelsen ifølge forslaget til ny § 20 kan anvise, at anvendelse af automatisk logning kan erstatte manuel logning. I udkastet til ny logbog har Miljøstyrelsen anvist, at dette er tilfældet for så vidt angår staldforsuring, idet de godkendte teknologier til staldforsuring elektronisk løbende logger gyllens pH-værdi.

Såfremt der etableres fotologning af overdækningen, kan det som noget nyt blot ud fra billedet konkluderes, om overdækningen har været tilfredsstillende, såfremt tilsynsmyndigheden har adgang til billedmateriale og dato. En detaljeret udfyldelse af skema 1 er således ikke nødvendig. Hvis den elektroniske logning indeholder de samme oplysninger som skema 1, vil udfyldelse af skemaet være helt uforholdent.

For så vidt angår logbogen for tæt overdækning sker der ingen materielle ændringer. Det vil derfor være tilladt fortsat at føre logbog i den hidtil gældende logbog. Endvidere vil det både for så vidt angår logbogen for tæt overdækning og overdækning ved anvendelse af en teknologi fra teknologilisten, der kan erstatte tæt overdækning, være tilladt at anvende andre skemaer end dem, som Miljøstyrelsen har offentliggjort, så længe der fremgår de samme oplysninger af skemaerne.

6. Forsuring som alternativ til nedfældning (§ 28)

Erhvervet har efterspurgt et alternativ til nedfældning på arealer uden etablerede afgrøder til høst (sort jord). Nedfældning er normalt den optimale udbringningsteknik, fordi man udover en reduktion af ammoniakfordampningen også får en placeringseffekt af gyllen. Men på jorder med et højt vandindhold kan en nedfælder forårsage strukturskader. Skal optimale betingelser for kørsel i marken afventes, kan det betyde udsættelse af såtidspunktet, som kan forringe høstudbyttet. Alternativt kan gyllen køres ud med slæbeslanger efter såning. Det giver dog ofte en for dårlig effekt og en øget ammoniakemission.

Den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse indeholder allerede muligheden for, at nedfældning kan undlades på fodergræsmarker, hvis der i stedet anvendes en teknik fra Miljøstyrelsens teknologiliste med samme effekt på ammoniakemissionen som nedfældning. Der er imidlertid endnu ikke udviklet og optaget teknologier med så høj en effekt på ammoniakemissionen på sort jord.

På denne baggrund foreslås der indsat en ny bestemmelse som § 28, stk. 5, i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der giver landmanden et reelt alternativ til nedfældning ved ugunstige nedfældningsforhold. Efter den foreslåede bestemmelse kan nedfældning på arealer uden etablerede afgrøder til høst undlades, såfremt der anvendes en teknologi, som er optaget på teknologilisten, ved udbringningen af husdyrgødningen på disse arealer samt senere samme år også på vintersæds-/rapsarealer, således at nettoeffekten på ammoniaktabet fastholdes.

På nuværende tidspunkt er dette aktuelt vedrørende forsuringsteknologien. Med de kendte teknologier forventes det, at vintersæds-/rapsarealet, hvor husdyrgødningen efter den nye bestemmelse skal forsuers, skal være ca. 0,2 gange så stort som det areal uden etablerede afgrøder til høst, hvor der anvendes forsuring som alternativ til nedfældning. Herved sikres det, at ammoniakemissionen reduceres i samme omfang, som hvis landmanden havde nedfældet på arealet uden etablerede afgrøder til høst.

Da forsuring på en del af arealet med vintersæd eller vinterraps udover på arealer uden etablerede afgrøder til høst skal kompensere for, at fordampningen af ammoniak er lidt højere ved forsuring frem for nedfældning, kan bestemmelsen ikke anvendes på arealer uden etablerede afgrøder til høst, hvor der i forvejen gælder et krav om forsuring efter husdyrbrugets miljøgodkendelse. Af

administrative hensyn kan bestemmelsen desuden alene anvendes inden for en bedrift.

I forlængelse af forslaget foreslås der indsat en definition på vintersæd som ny nr. 31 i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3. Det fremgår heraf, at der ved vintersæd forstås vinterhvede, vinterbyg, vinterrug eller triticales.

Det er kommunen, der fører tilsyn med udbringningsreglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 10, herunder bestemmelsen i § 28. For at kommunen skal kunne løfte sin tilsynsforpligtigelse, skal de landmænd, som ønsker at bruge den foreslåede bestemmelses muligheder for at undgå nedfældning på sort jord, skrive og oplyse kommunen om, hvilket areal de vil forsøre og undlade nedfældning på, og på hvilke af bedriftens vintersæds/-rapsarealer de senere vil forsøre.

Efter landmanden har udbragt forsuret gylle på vintersæds/-rapsarealet, skal landmanden sende dokumentation fra maskinstationen, syreindkøbet, tankforsuringen eller lignende til kommunen. Det vurderes ikke tilstrækkeligt, hvis landmanden blot ved tilsyn skulle fremvise den fornødne dokumentation. Der føres jo ikke systematisk tilsyn med planteavlere, der anvender husdyrgødning, og der er risiko for, at hvis forsuringen er gået ubemærket hen på sort jord, vil den nødvendige opfølgning på vintersædsarealerne måske ikke blive gennemført.

Udover den foreslåede mulighed for at anvende forsuring som alternativ til nedfældning er der foreslået en række omformuleringer af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 for at lette læsbarheden af bestemmelsen. Der er ikke herved tilsigtet ændringer i bestemmelsen.

7. Nedbringning af flydende husdyrgødning inden 6 timer (§ 30)

Som konsekvens af at det i visse tilfælde igen bliver muligt at udbringe flydende husdyrgødning på arealer uden etablerede afgrøder, er det nødvendigt at tilføje, at kravet om nedbringning inden 6 timer også gælder flydende husdyrgødning.

8. Ændrede omregningsfaktorer for mink (bilag 1)

Omregningsfaktoren for mink blev som følge af en aftale mellem miljøministeren og Dansk Pelsdyrerhverv den 4. juni 2010 fastsat til 34 årstæver per DE. Det fremgår desuden af aftalen, at såfremt de aftalte delmål ikke nås, vil omregningsfaktoren blive fastsat til 30 årstæver per DE. Selvom erhvervet har gennemført de lovede initiativer angivet i aftalen, har det ikke været muligt at nå de fastsatte mål og delmål. Dette betyder, at omregningsfaktoren fra den 1. august 2013 ændres fra 34 til 30 årstæver per DE. I forbindelse med tilladelser og godkendelser af husdyrbrug vil ændringen dog først træde i kraft samtidigt med de øvrige normændringer den 1. oktober 2013. Ændringen vil betyde, at erhvervet fra den 1. august 2013 skal anvende et udbringningsareal, som er ca. 13 % større.

9. Nye regler for undtagelsesbrug (bilag 3)

Danmark har fået fornyet den undtagelse fra nitratdirektivet, der betyder, at en kvægbruger kan få forhøjet sit harmonikrav fra de normale 170 kg kvælstof pr. hektar for kvæg til 230 kg kvælstof pr. hektar mod, at kvægbrugeren dyrker sine marker mere miljøvenligt inden for nogle nøje fastsatte betingelser. Den nye undtagelsestekst er ændret en smule i forhold til tidligere. Bl.a. skal jordprøverne nu tages hvert 4. år i stedet for hvert 3. år, og undtagelsesbrug må nu udså lucerne som alternativ til kløver. Samtidig er der med den nye undtagelsestekst kommet flere dokumentationskrav dels til landmanden, herunder en kontrol af om

undtagelsesbruget lever op til dele af dokumentationskravene (som anføres i gødningsplanlægningen), inden undtagelsen tages i anvendelse og dels til myndighederne for fortsat at sikre, at undtagelsen ikke bidrager til en forurening af vandmiljøet.

De nye krav til undtagelsesbrugene indarbejdes i bilag 3 til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Kravene retter sig bl.a. mod undtagelsesbrugenes gødningsplaner og supplerer således de generelle krav til gødningsplaner, der er fastsat i og i medfør af Fødevareministeriets lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Samtlige nye krav efter den nye undtagelse – som gældende ret ikke i forvejen opfyldte - gennemføres i husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 3.

Ændringerne medfører konsekvensrettelser i Fødevareministeriets regelsæt, bl.a. bliver lucerne oprettet som en ny afgrødetype i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække for planperioden 2013/2014.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at Miljøstyrelsen på baggrund af erfaringerne fra det tidlige forår med det nye forbud mod udbringning af flydende husdyrgødning på frossen jord er indstillet på at overveje, om definitionerne af frossen jord bør ændres. Miljøstyrelsen skal derfor opfordre høringsparter, der måtte have forslag til ændringer af definitionerne af frossen jord i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 3, nr. 26 og 27, til at lade dette indgå i deres høringssvar.

Fristen for at afgive høringssvar udløber **den 13. maj 2012**.

Høringssvar bedes sendt til mst@mst.dk med cc til lisvi@mst.dk og med angivelse af j.nr. MST-12411-00137. Miljøstyrelsen skal gøre opmærksom på, at høringssvar, der ikke kommer fra ministerier, vil blive offentliggjort.

Med venlig hilsen

Lise Viftrup